

ROSEN

Tonestykker i klassisk stil av Per Bolstad

hsvendsrud.com
aksent.net

Svein Haugen kontrabass Arvid Engegård fiolin Håvard Svendsrud trekkspill

AKSCD021

AKSENT PRESENTERER:

ROSEN

Tonestykker i klassisk stil av Per Bolstad

1. Valse Caprice
2. Brunetten, mazurka
3. Landlig vise
4. Polonaise
5. Amor kommer, vals
6. Rosen, mazurka
7. Maaneskinnsdrøm, romance
8. Albumblad
9. Gavotte
10. Drømmen, romance
11. Vemodsminder, vals
12. Blondinen, mazurka
13. Sympathi, vals
14. Serenade
15. Krunebrura, vals
16. Lensmannspolka
17. Fagre Stryn, vals

Musikeren og komponisten Per Bolstad sr. (1875–1967) var en multikunstner. Han skrev dikt, tekster og skuespill, og malte og tegnet så lenge han hadde synet. På musikkens område er han først og fremst kjent som komponist og utøver av gammel dansemusikk, det vi i dag kaller gammeldans. Også innen musikken hadde han en allsidighet som er mindre kjent. Han skrev blant annet en lang rekke janitsjarmarsjer, dessuten flere viser og et par salmemelodier. Han var også en aktiv utøver av folkesett fra Sunnmøre og Nordfjord, ikke minst i NRKs folkemusikkprogrammer gjennom en årrekke.

Per Bolstad komponerte flere svært

vellykkede fiolinstykker i klassisk stil. Det er først og fremst et utvalg av disse som presenteres på dette albumet. Per Bolstad var i yngre dager en dyktig violinist, med både klassisk og folkelig musikk på repertoaret. Hele Bolstad-slekten er for øvrig et stort musikk-dynasti. Faren, Per M. Bolstad (1833–1910), var en vidgjeten spillemann. Også han hentet en del impulser fra den klassiske fiolinverdenen, og under et opphold i Bergen lærte han både noter og litt fiolinteknikk. Her hadde han blant annet kontakt med Ole Bull, som han ble løpegutt for. P.M. Bolstad s bros Elias Bolstad var for øvrig med som danser ved åpningen av Den

Nasjonale scene i Bergen. Om Per M. og Per Bolstad kunne hatt drømmen om å nå de store høyder innen klassisk fiolinspill, vet vi ikke. I alle fall gjorde tredje generasjon i denne musikalske slekten, Per Bolstad jr. (1899–1931) denne drømmen til virkelighet. Han var et lysende fiolintalent, som etter sin debutkonsert i 1918 ble omtalt som «vår nye Ole Bull» i hovedstadspressen. Per Bolstad jr. hadde studieopphold flere steder, bl.a. i Budapest, hvor han studerte ved akademiet til violinisten og pedagogen Jenö Hubay (1858–1937).

Åpningsnummeret, «Valse Caprice», var ifølge den legendariske radio-kåsøren Arthur Klæbo (1908–1985) et av Per Bolstads egne glansnumre i yngre dager. Blant annet brukte han stykket under en turné i Sverige og Finland tidlig på 1900-tallet. Det er for øvrig få av komposisjonene på dette albumet vi kan tidfeste eksakt, eller gi

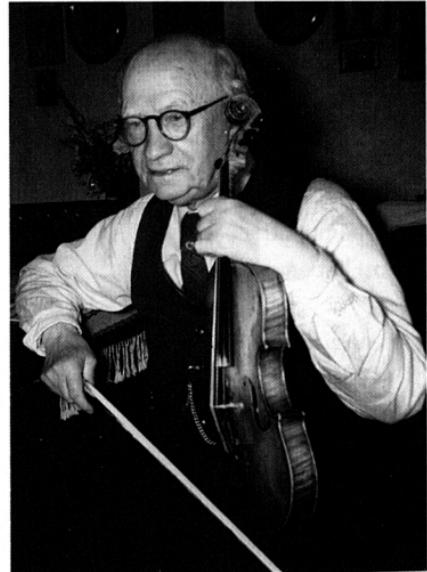
noen sikker bakgrunnsinformasjon om. Stykkene har, så langt man kjenner til, ikke vært innspilt på plate eller spilt offentlig i særlig grad. Et av unntakene er mazurkaen «Rosen», som ble spilt av violinisten og kringkastingsmedarbeideren Rolf Myklebust (1908–1990) både på konserter og i NRK. Ved siden av de klassiske tonestykkene avsluttes platen med tre av Per Bolstads «danser i gammel stil», som han selv yndet å kalle sine gammeldans-slåtter. En av disse, valsen «Krunebrura», ble skrevet til et bryllup i Oppstryn i 1892 og er derfor blant Per Bolstads eldste komposisjoner.

Utgangspunktet for det vi hører på plata, er Per Bolstads egne versjoner for fiolin og klaverakkompagnement. Disse har blitt bearbeidet for besetningen fiolin, trekkspill og bass av trioen som spiller.

Aksent vil rette en takk til Egil Rossaa, Svein Nesje og Nasjonal-

biblioteket for utlån av originalmanusritter. Videre en stor takk til Inge og Trude Bolstad, komponistens barnebarn og oldebarn, for velvilje i forbindelse med utgivelsen. Til sist en takk til Kulturrådet og Sparebank1 Modum som har støttet utgivelsen økonomisk.

Etterstad, 1. mars 2019
Håvard Svendsrud

Per Bolstad

Per Bolstad

PER BOLSTAD

Per Martin Ludvig Bolstad (1875–1967), kjent som Per Bolstad sr., er med sine 600 danser i gammel stil, den kanskje mest produktive komponist innen norsk gammeldans. Han skrev også musikk i andre sjangere.

Han var født i Ålesund, hvor han levde store deler av livet. Han bodde også i perioder på Vartdal, i Stockholm, Oslo og Bergen.

Sin første musikkundervisning fikk Per Bolstad i 6-årsalderen hos den tyske organisten Georg Spies i Ålesund. Da organisten døde året etter, ble det faren, den kjente spilemannen Per Mathiasen Bolstad (1833–1910) som ble hans viktigste lærermester. Mange år senere, rundt 1900, studerte han musikkteori hos professor Fridolf Bock i Sverige.

I 1890, som 15-åring, dannet han sitt første orkester hvor besetningen kunne variere fra 4 til 8 musikere. Orkesteret ble raskt populært på ulike arrangementer, teateroppsetninger og ball, spesielt i Ålesund.

Som violinist var Bolstad siden rundt om i landet og ga konserter med både klassisk musikk og bygdeslåtter på programmet. Han var også på turneer i Sverige og Finland, til og med til tsaren i St. Petersburg.

Han skrev sin første komposisjon, «Den første», som 14-åring i 1889. Han var spesielt produktiv med å skrive musikk utover i 1890-årene, fordi han hele tiden hadde behov for nytt repertoar til ensemblet sitt. Han fortsatte med komponeringen praktisk talt hele livet. Hans vals «Ved leideren» ble uroppført

så sent som på hans 90-års dag i 1965, av Kringkastingsorkesteret ledet av Øivind Berg.

Per Bolstads danser har ofte en kontinental karakter, influert av tysk ballmusikk, «Schrammel-musikk» og wienermusikk. Samtidig var Bolstad opptatt av å gi komposisjonene sine et klart norsk uttrykk. Man kan derfor si at hans musikk er en krysning av musikalske motebølger i Mellom-Europa på siste halvdel av 1800-tallet, og norsk slattekunst.

Bolstad spilte første gang i radio i 1927, da med klaverakkompagnement. Fra 1935 spilte han med sitt senere så kjente ensemble i radio. Per Bolstads ensemble var i mange tiår et begrep i NRK.

Bolstads store utfordring i livet var at han mistet synet, og sin siste note skrev han i 1928. At han var blind la allikevel ikke bånd på hans skapende drivkraft, men han måtte hele tiden ha

hjelp til å skrive musikken ned.

Per Bolstad hadde en sønn, som også het Per, kjent som Per Bolstad jr. (1899–1931). Han var regnet for å være et av de største fiolintalentene i Norge siden Ole Bull, men døde dessverre svært ung. Trekkspilleren Einar Bolstad (1902–1984), kjent som komponist av «Ekko mazurka», var også sønn av Per Bolstad. De to spilte sammen blant annet i NRK i 1932.

Per Bolstads familie på farens side kom fra Stryn i Nordfjord. Mange assosierer Per Bolstad med Stryn, ikke minst på grunn av hans største suksess som komponist, valsen «Fagre Stryn».

Bolstad ble tildelt Kongens fortjenstmedalje i gull i 1959. Han er også hedret med et monument i Kongens gate i Ålesund, og med en minnestein på Per Bolstads plass i Stryn.

Dette bildet er tatt i Kristiania i 1919, og viser Per Bolstad sammen med kona Sofie og sønnen Per Bolstad jr. (t.v.). Sistnevnte var allerede på denne tiden kjent som et lysende fiolintalent.

ARVID ENGEGRÅD (f. 1963) er fra Bodø i Nordland. Sine omfattende musikkstudier har han både fra Trondheim, New York og Salzburg. I Salzburg ble Engegråd sterkt influert av Sándor Végh, leder av «Camerata Academia». Her var Engegråd solist og konsertmester i en lang periode. I dag er Arvid Engegråd en etterspurtt solist, kammermusiker og dirigent, med oppdrag over hele Europa. Engegråd er primarius for Engegrådkvartetten, kunstnerisk leder for Lofoten internasjonale kammermusikkfestival og minifestivalen «på 123» i Oslo.

HÅVARD SVENDSRUD (f. 1974) er fra Modum i Buskerud. Han har sin musikkutdannelse fra Barratt Due Musikk-institutt, og har siden 1998 jobbet som frilansmusiker med et vidt spekter av engasjementer. Som solist har han markert seg med turneer i USA, Venezuela, Tyskland og hele Norden. Svendsrud er dessuten virksom som arrangør, orkesterleder, akkompanjatør, og ikke minst som plateprodusent med sitt eget selskap, Aksent.

SVEIN HAUGEN (f. 1945) er fra Andøy i Nordland, og har musikkstudier fra Norge, Polen, Tyskland og Amerika. Han var bassist i Oslo Filharmoniske orkester i 38 år, ved siden av en utstrakt virksomhet som musiker i bl.a. ensemblet Sturm und Drang. I dag er han tilknyttet flere ensembler og profesjonelle norske orkestre. I 2012 mottok Svein Haugen Andøy kommunes kulturpris.

Svein Haugen, Håvard Svendsrud og Arvid Engegråd

AKSENT PRESENTS:

ROSEN

Classic-style pieces by Per Bolstad

Musician and composer Per Bolstad senior (1875–1967) was a multi-artist. He wrote poems, lyrics and plays, and painted and drew for as long as his eyesight would allow. In the field of music he is primarily known as a composer and performer of old-time dance music. He also had a versatility within music that is less known. For example, he wrote a great number of janissary marches, as well as folk songs and hymns. In addition, he actively performed folk music from Sunnmøre and Nordfjord, not least on NRK's (Norwegian Broadcasting Corporation) folk music programmes for a number of years.

Per Bolstad wrote several particularly successful violin pieces in the classic style. It is mainly a selection of these pieces that is featured on this album. In his younger days, Per Bolstad was a competent violinist with both classical and folk music on his repertoire. The entire Bolstad family represents a large musical dynasty. His father, Per M. Bolstad (1833–1910) was a renowned musician. Like his son, he was inspired by classical violin music and while visiting Bergen learnt how to read music, as well as some violin technique. He met Ole Bull, among others, for whom he became an errand boy. It could also be mentioned that P.M.

Bolstad's brother Elias Bolstad danced at the opening of the The National Stage, Bergen. We cannot be sure whether Per M. and Per Bolstad dreamed of reaching great heights in classical violin music. Nevertheless, the third generation of this musical family, Per Bolstad junior, (1899–1931) made this dream a reality. He was a brilliant violinist and after his début concert in 1918 was described as "our new Ole Bull" by the capital city's press. Per Bolstad junior studied in various locations, including Budapest, where he trained at the academy of the legendary violinist and teacher Jenö Hubay (1858–1937).

According to the legendary radio broadcaster Arthur Klæbo (1908–1985), the opening piece "Valse Caprice" was one of Per Bolstad's big numbers in his younger days. For example, he played the piece during a tour of Sweden and Finland

in the early 20th century. It is also one of the few compositions on this album that we can date precisely, or provide some definite background information about. As far as we are aware, the pieces have not been previously recorded on an album or performed in public to any great extent. One exception is the mazurka "Rosen", which was played by violinist and broadcasting employee Rolf Myklebust (1908–1990) both at concerts and on NRK. In addition to the classical pieces, the album concludes with three of Per Bolstad's old-time dance music tunes. One of these, the waltz "Krunebrua" was written for a wedding in Oppstryn in 1892 and therefore counts as one of Per Bolstad's oldest compositions.

The basis of the album is Per Bolstad's own versions for violin and piano accompaniment. These pieces have been arranged for violin, accordion and bass by the trio that is playing.

Aksent would like to extend its thanks to Egil Røssaak, Svein Nesje and the National Library for the loan of original manuscripts. Aksent would also like to thank Inge and Trude Bolstad – the composer's grandchild and great-grandchild, for their kind assistance in connection with the release. And, finally, I would like to extend my thanks to Sparebank1 Modum and the Arts Council Norway, who have provided financial support.

Etterstad, 1 March 2019
Håvard Svendsrud

PER BOLSTAD

With his 600 old fashioned dances, Per Martin Ludvig Bolstad (1875–1967), also known as Per Bolstad sr., is probably the most productive composer of Norwegian old-time dance music. He also wrote music in other genres.

He was born in Ålesund, where he spent a great part of his life. He also lived in Vartdal, Stockholm, Oslo and Bergen.

Per Bolstad received his first musical instruction at the age of 6 from German organist Georg Spies in Ålesund. When the organist died the following year, it was his father, the renowned musician Per Mathiasen Bolstad (1833–1910), who became his most important teacher. Many years later, around 1900, he studied music theory under Professor Fridolf Bock in Stockholm.

In 1890, as a 15-year-old, he formed

his first ensemble, in which the number of players could vary between 4 to 8 musicians. The ensemble quickly became popular at various events, theatre productions and balls, particularly in Ålesund.

As a violinist, Bolstad would subsequently tour Norway and give concerts featuring both classical music and traditional folk music on the programme. He also toured in Sweden and Finland, and he even played for the Tsar in St. Petersburg, Russia.

He wrote his first composition 'Den første' ('The First') in 1889 at the age of 14. He was particularly prolific in writing music during the 1890s as he constantly needed a new repertoire for his ensemble. He continued to compose throughout virtually his whole life. His waltz 'Ved leideren' ('By the gangway') was premièred as late as his

Per Bolstad

90th birthday in 1965, performed by the Norwegian Radio Orchestra under the direction of Øivind Berg.

Per Bolstad's dances often have a continental character, influenced by German ballroom music, 'Schrammelmusikk' and Viennese music. However, Bolstad also wanted to ensure that his compositions had a distinct Norwegian flavour to them. It could therefore be said that his music is a cross between the musical trends that swept across Central Europe during the second half of the 19th century and traditional Norwegian peasant dances.

Bolstad's first radio performance was in 1927, accompanied by a piano. From 1935 he performed on the radio with his ensemble, which was later to become so well known. Per Bolstad's ensemble became an institution at the NRK for several decades.

Bolstad's greatest challenge in life was losing his sight, and he wrote his

last note in 1928. However, the fact that he was blind did not dampen his creative powers, although he constantly needed help in writing the music down.

Per Bolstad had a son, also called Per, known as Per Bolstad jr. (1899–1931). He was regarded as one of the greatest violin talents in Norway since Ole Bull but sadly died at a young age. Accordionist Einar Bolstad (1902–1982), known as the composer of 'Ekko Mazurka', was also Per Bolstad's son. The two played together, including in performances at the NRK in 1932.

Per Bolstad's paternal family hailed from Stryn in Nordfjord. Many people associate Per Bolstad with Stryn, not least because of his huge success as composer of the waltz 'Fagre Stryn'.

Bolstad was awarded the King's Gold Medal of Merit in 1959. He has also been honoured with a monument in Kongens gate in Ålesund and with a memorial stone at Per Bolstads Plass in Stryn.

ARVID ENGEGRÅRD (born 1963) is from Bodø in Nordland county. He has studied music extensively in Trondheim, New York and Salzburg. In Salzburg, Engegård was strongly influenced by Sándor Végh, head of the Camerata Academia. Here was Engegård soloist and concert master for a long time. Today is Engegård a highly sought-after soloist, chamber musician and conductor, with artistic engagements throughout Europe. Engegård is 1st violinist in the Engegård Quartet, Artistic Director of the Lofoten International Chamber Music Festival and the mini-festival "at 123" in Oslo.

HÅVARD SVENDSRUD (born 1974) is from Modum in Buskerud county. He trained in music at the Barratt Due Institute of Music in Oslo and since 1998 has worked as a freelance musician with a wide range of engagements. As a soloist he has toured in the

USA, Venezuela, Germany and throughout the Nordic countries. Svendsrud also works as an arranger, band leader, accompanist, and, not least, as a record producer with his own company, Aksent.

SVEIN HAUGEN (born 1945) is from Andøy in Nordland county and has studied music in Norway, Poland, Germany and the USA. He was bassist in the Oslo Philharmonic Orchestra for 38 years, while also working extensively as a musician with the ensemble Sturm und Drang, amongst others. He is currently associated with several ensembles and professional Norwegian orchestras. In 2012, Svein Haugen received the Andøy municipality Culture Prize.

Innspilt i Kampen kirke i Oslo, 11.,14. og 17. desember 2018
Produsent: Vegard Landaa
Opptak, miks og mastering: Audun Strype, Strype Audio
Engelsk oversettelse: Alfatekst oversettelser
Foto: Thor Hauknes
Foto av Per Bolstad: Utlånt av Egil Røssaak
Design: Eva Karlsson

Albumet er utgitt med økonomisk støtte fra Kulturrådet og Sparebank1 Modum.

KILDER:

Hoksnes, Arild: Vals til tusen, Gammeldansen gjennom 200 år, Samlaget 1988
Osa, Sigbjørn Bernhoft: Spelemannsliv, Ansgar 1979
Sunnmørsposten (07.12.1940, 27.06.1955 og 26.06.1965)
Aftenposten (11.03.1932 og 16.09.1932)
Kåre Korneliussens manuskripter til radioprogrammene «Kjente navn fra gammeldansen»
Arne M. Sølvberg: Tonekunstnaren Per Bolsts sn., Jul i Nordfjord 2000
Norsk biografisk leksikon, nbl.snl.no/Per_Bolstad
Radioprogrammet «Trekkspillfavoritter» ved Arnt Haugen (NRK 1980-tallet)
Samtaler med Egil Røssaak og Svein Nesje